

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a șaptea)

21 decembrie 2023*

„Trimitere preliminară – Cooperare polițienească și judiciară în materie penală – Decizia-cadru 2002/584/JAI – Mandat european de arestare – Articolul 4a alineatul (1) – Procedură de predare între statele membre – Condiții de executare – Motive de neexecutare facultativă – Excepții – Executare obligatorie – Pedepsă pronunțată în lipsă – Noțiunea de «proces în urma căruia a fost pronunțată decizia» – Procedură privind modificarea unor pedepse pronunțate anterior – Decizie prin care se aplică o pedeapsă rezultantă – Decizie pronunțată fără ca persoana în cauză să fi fost prezentă în persoană – Reglementare națională care prevede o interdicție absolută de predare a persoanei interesate în cazul unei decizii pronunțate în lipsă – Obligația de interpretare conformă”

În cauza C-396/22,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Kammergericht Berlin (Tribunalul Regional Superior din Berlin, Germania), prin decizia din 14 iunie 2022, primită de Curte la 15 iunie 2022, în procedura referitoare la executarea unui mandat european de arestare

Generalstaatsanwaltschaft Berlin,

CURTEA (Camera a șaptea),

compusă din domnul F. Biltgen (raportor), președinte de cameră, domnul N. Wahl și doamna M. L. Arastey Sahún, judecători,

avocat general: domnul P. Pikamäe,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru guvernul german, de J. Möller, P. Busche, M. Hellmann și R. Kanitz, în calitate de agenți;
- pentru guvernul polonez, de B. Majczyna, în calitate de agent;
- pentru Comisia Europeană, de S. Grünheid și H. Leupold, în calitate de agenți,

* Limba de procedură: germana.

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre (JO 2002, L 190, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 3), astfel cum a fost modificată prin Decizia-cadru 2009/299/JAI a Consiliului din 26 februarie 2009 (JO 2009, L 81, p. 24) (denumită în continuare „Decizia-cadru 2002/584”).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul procedurii referitoare la executarea, în Germania, a mandatului european de arestare emis împotriva unui resortisant polonez în vederea executării, în Polonia, a unei pedepse privative de libertate.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 3 Articolul 1 din Decizia-cadru 2002/584, intitulat „Definiția mandatului european de arestare și obligația de executare a acestuia”, prevede:

„(1) Mandatul european de arestare este o decizie judiciară emisă de un stat membru în vederea arestării și a predării de către un alt stat membru a unei persoane căutate, pentru efectuarea urmăririi penale sau în scopul executării unei pedepse sau a unei măsuri de siguranță privative de libertate.

(2) Statele membre execută orice mandat european de arestare, pe baza principiului recunoașterii reciproce și în conformitate cu dispozițiile prezentei decizii-cadru.

(3) Prezenta decizie-cadru nu poate avea ca efect modificarea obligației de respectare a drepturilor fundamentale și a principiilor juridice fundamentale, astfel cum sunt acestea consacrate de articolul 6 [UE].”
- 4 Articolul 4a alineatul (1) din această decizie-cadru, intitulat „Decizii pronunțate în urma unui proces la care persoana nu a fost prezentă în persoană”, are următorul cuprins:

„Autoritatea judiciară de executare poate refuza, de asemenea, executarea mandatului european de arestare emis în scopul executării unei pedepse sau a unei măsuri privative de libertate, în cazul în care persoana nu a fost prezentă în persoană la procesul în urma căruia a fost pronunțată decizia, cu excepția cazului în care mandatul european de arestare precizează că persoana, în conformitate cu alte cerințe procedurale definite în legislația națională a statului membru emitent:

(a) în timp util,

(i) fie a fost citată personal și, prin urmare, informată cu privire la data și locul stabilite pentru procesul în urma căruia a fost pronunțată decizia, fie a primit efectiv, prin alte mijloace, o informare oficială cu privire la data și locul stabilite pentru respectivul proces, în așa fel încât s-a stabilit fără echivoc faptul că persoana în cauză a avut cunoștință de procesul stabilit;

și

(ii) a fost informată că poate fi pronunțată o decizie în cazul în care nu se prezintă la proces;

[...]"

Dreptul german

5 Articolul 83 alineatul (1) punctul 3 din Gesetz über die internationale Rechtshilfe in Strafsachen (Legea privind asistența judiciară internațională în materie penală) din 23 decembrie 1982 (BGBl. 1982 I, p. 2071), în versiunea publicată la 27 iunie 1994 (BGBl. 1994 I, p. 1537) (denumită în continuare „IRG”), prevede:

„Extrădarea este exclusă atunci când:

[...]

3. în cazul unei cereri în scopul executării unei pedepse, persoana condamnată nu a fost prezentă în persoană în ședința la procesul în urma căruia a fost pronunțată condamnarea [...].”

6 Articolul 460 din Strafprozessordnung (Codul de procedură penală) prevede adoptarea ulterioară a unei hotărâri de aplicare a unei pedepse rezultante, în temeiul articolului 55 din Strafgesetzbuch (Codul penal), iar articolul 462 alineatul (1) din Codul de procedură penală precizează că instanța competentă decide prin ordonanță fără organizarea unei ședințe.

Dreptul polonez

7 Articolul 139 alineatul 1 din Kodeks postępowania karnego (Codul de procedură penală, denumit în continuare „Kpk”) prevede în esență posibilitatea de a efectua o citare la adresa cunoscută a unei persoane care nu a comunicat noua sa adresă.

8 În temeiul articolului 75 alineatul 1 din Kpk, persoana acuzată este obligată să comunice noua sa adresă în cazul schimbării domiciliului în cadrul unei proceduri penale.

9 Articolul 86 din Kodeks karny (Codul penal), în versiunea aplicabilă la momentul faptelor din litigiul principal, prevede în esență că, în cadrul adoptării unei hotărâri de aplicare a unei pedepse rezultante, pedeapsa individuală maximă constituie minimumul pedepsei rezultante, iar suma pedepselor constituie maximumul acestei pedepse rezultante, stabilind totodată un prag concret maxim pentru o astfel de pedeapsă rezultantă.

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 10 Kammergericht Berlin (Tribunalul Regional Superior din Berlin, Germania), care este instanța de trimitere, a fost sesizat de autoritățile poloneze cu o cerere având ca obiect executarea unui mandat european de arestare emis la 5 februarie 2021 împotriva unui resortisant polonez de Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim (Tribunalul Regional din Piotrków Trybunalski, Polonia). Acest mandat european de arestare vizează arestarea și predarea persoanei în cauză acestor autorități în scopul executării unei pedepse privative de libertate de 3 ani pronunțate de Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim (Tribunalul Districtual din Piotrków Trybunalski, Polonia), printr-o hotărâre din 30 octombrie 2019 de condamnare a persoanei în cauză la o pedeapsă rezultantă (denumită în continuare „hotărârea de aplicare a unei pedepse rezultante din 30 octombrie 2019”), din care i-au mai rămas de executat 2 ani, 11 luni și 27 de zile.
- 11 Hotărârea de aplicare a unei pedepse rezultante din 30 octombrie 2019 contopește pedepsele aplicate prin mai multe hotărâri de condamnare pronunțate de Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim (Tribunalul Districtual din Piotrków Trybunalski), și anume o hotărâre din 25 aprilie 2019, prin care s-au contopit mai multe pedepse pronunțate anterior împotriva persoanei în cauză, și o hotărâre din 10 iunie 2019.
- 12 Persoana în cauză a fost prezentă în persoană sau a fost reprezentată de un avocat numit din oficiu în cadrul procedurilor care au condus la pedepsele a căror contopire a fost pronunțată prin această hotărâre din 25 aprilie 2019. În schimb, hotărârea din 10 iunie 2019 și hotărârea de aplicare a unei pedepse rezultante din 30 octombrie 2019 au fost pronunțate în lipsă. Cu toate acestea, citațiile în vederea înfățișării la ședințele care au precedat pronunțarea acestor hotărâri, trimise de autoritățile poloneze competente persoanei în cauză prin intermediul unui aviz al poștei poloneze la adresa pe care aceasta le-o indicase ca fiind cea a reședinței sale permanente, sunt considerate, în temeiul articolului 139 alineatul 1 din Kpk, că i-au fost comunicate.
- 13 Generalstaatsanwaltschaft Berlin (Parchetul General din Berlin, Germania) a solicitat, într-o primă etapă, ca persoana în cauză să fie plasată în detenție în vederea predării sale autorităților poloneze. Într-o a doua etapă, acesta a considerat că articolul 83 alineatul (1) punctul 3 din IRG, care transpune în dreptul german articolul 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584, se opune acestei predări. În opinia sa, o citație considerată ca fiind comunicată în temeiul articolului 139 alineatul 1 din Kpk nu poate garanta că persoana în cauză a fost informată în mod efectiv cu privire la data și la locul ședinței, astfel cum ar impune jurisprudența Curții rezultată în special din Hotărârea din 24 mai 2016, Dworzecki (C-108/16 PPU, EU:C:2016:346). Prin urmare, el solicită în prezent ca predarea persoanei în cauză să fie declarată nelegală.
- 14 Potrivit instanței de trimitere, condiția dublei incriminări a faptei, căreia îi este supusă o asemenea predare și care constă în a se verifica dacă faptele imputate constituie o infracțiune în cele două state membre chemate să coopereze, este îndeplinită în speță.
- 15 În primul rând, instanța de trimitere ridică problema dacă noțiunea de „proces în urma căruia a fost pronunțată decizia”, care figurează la articolul 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584, trebuie interpretată în sensul că vizează procedura care a condus la o hotărâre prin care s-a aplicat o pedeapsă rezultantă, prin contopirea *a posteriori* a pedepselor pronunțate anterior, atunci când autoritatea care a pronunțat această hotărâre nu poate reexamina vinovăția și nici nu poate modifica pedepsele pronunțate anterior.

- 16 Instanța de trimitere arată în această privință că, în Hotărârea din 10 august 2017, Zdziaszek (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629), Curtea a statuat că această noțiune vizează și o procedură ulterioară, precum cea în care s-a pronunțat hotărârea prin care s-a aplicat o pedeapsă rezultantă, în urma căreia a intervenit decizia care a modificat definitiv nivelul pedepsei pronunțate inițial, în măsura în care autoritatea care a adoptat această din urmă decizie a beneficiat în această privință de o anumită putere de apreciere.
- 17 În speță, din informațiile furnizate de instanțele poloneze reiese că, în cadrul unei proceduri de contopire *a posteriori* a unor pedepse pronunțate anterior, instanța dispune, în temeiul legislației naționale pertinente, de o anumită marjă de apreciere, întrucât poate aplica la discreția sa o pedeapsă rezultantă al cărei prag îl constituie pedeapsa inițială cea mai ridicată și al cărei plafon îl reprezintă suma tuturor pedepselor aplicate inițial. Cu toate acestea, în măsura în care hotărârea de aplicare a unei pedepse rezultante din 30 octombrie 2019 nu a condus la o reexaminare a vinovăției persoanei în cauză și nici nu a modificat pedepsele aplicate anterior, instanța de trimitere are îndoieli că o asemenea hotărâre poate intra efectiv sub incidența noțiunii de „proces în urma căruia a fost pronunțată decizia”, în sensul articolului 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584.
- 18 Îndoielile instanței de trimitere sunt susținute de faptul că, în opinia sa, articolul 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584 se aplică numai atunci când o procedură de contopire a pedepselor aplicate anterior conduce la pronunțarea unei hotărâri pe baza unei ședințe. Or, această situație nu s-ar regăsi printre altele în dreptul german. Prin urmare, ea consideră că, ținând seama de divergențele în organizarea procedurii penale în diferitele state membre, există un risc ca, potrivit dreptului național aplicabil, o astfel de procedură să intre sau nu în domeniul de aplicare al acestei dispoziții.
- 19 În al doilea rând, instanța de trimitere ridică problema dacă principiul supremației dreptului Uniunii se opune unei reglementări naționale precum articolul 83 alineatul (1) punctul 3 din IRG, care transformă condamnarea în lipsă într-un „impediment absolut” în calea predării unei persoane care face obiectul unui mandat european de arestare, în condițiile în care articolul 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584, pe care această reglementare îl transpune în dreptul german, nu prevede în această privință decât un motiv facultativ de refuz.
- 20 Potrivit instanței de trimitere, această din urmă dispoziție nu a fost pe deplin transpusă în dreptul german, din moment ce articolul 83 alineatul (1) punctul 3 din IRG nu prevede posibilitatea ca o autoritate judiciară de executare să exercite o putere de apreciere în cazul unei condamnări în lipsă.
- 21 Instanța de trimitere arată că, în Hotărârea din 24 iunie 2019, Popławski (C-573/17, EU:C:2019:530, punctele 69, 72, 73 și 76), Curtea a statuat că, deși aplicarea directă a Deciziei-cadru 2002/584 este exclusă, aceasta fiind lipsită de efect direct, nu este mai puțin adevărat că o autoritate judiciară de executare este obligată să interpreteze dreptul național în conformitate cu decizia-cadru menționată pentru a atinge rezultatul urmărit de aceasta, o interpretare *contra legem* a dreptului respectiv fiind totuși exclusă.
- 22 Instanța de trimitere consideră că nu este în măsură să interpreteze articolul 83 alineatul (1) punctul 3 din IRG în sensul că i-ar conferi, în cadrul examinării impedimentului în calea predării persoanei interesate, o marjă de apreciere care i-ar permite să declare licită această predare în pofida excepțiilor prevăzute la alineatele (2)-(4) ale acestui articol. Ea apreciază că, în temeiul articolului 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584 și al marjei de apreciere de care se

presupune că dispune în această privință, ar trebui să poată considera că, având în vedere împrejurările speței, dreptul de a fi ascultat al persoanei în cauză a fost respectat în mod corespunzător și că predarea acesteia este, așadar, licită.

23 Astfel, la prima vedere, potrivit instanței de trimitere, s-ar putea considera că împrejurările în care citația în vederea înfățișării a fost comunicată persoanei în cauză nu garantează în mod suficient că aceasta a fost informată în mod cert cu privire la data ședinței care a condus la hotărârea de aplicare a unei pedepse rezultante din 30 octombrie 2019, după cum ar impune jurisprudența Curții ce reiese în special din Hotărârea din 24 mai 2016, Dworzecki (C-108/16 PPU, EU:C:2016:346), și, prin urmare, respectivele împrejurări nu ar îndeplini cerințele prevăzute la articolul 4a alineatul (1) litera (a) punctul (i) din Decizia-cadru 2002/584. Cu toate acestea, din cuprinsul punctelor 50 și 51 din această hotărâre ar reieși că autoritatea judiciară de executare în cauză poate lua în considerare alte împrejurări, printre altele comportamentul de care a dat dovadă persoana interesată, care îi permite să se asigure că predarea acesteia nu implică o încălcare a dreptului său la apărare, o atenție deosebită putând fi acordată unei eventuale „lipse vădite de diligență” a persoanei în cauză, de exemplu atunci când este evident că aceasta a încercat să se sustragă de la comunicarea informațiilor care îi erau adresate. Or, în speță ar fi cert că, prin faptul că nu a informat autoritățile poloneze competente cu privire la adresa sa de reședință reală, persoana în cauză a împiedicat convocarea sa la ședința care a condus la hotărârea de aplicare a unei pedepse rezultante din 30 octombrie 2019.

24 În aceste condiții, Kammergericht Berlin (Tribunalul Regional Superior din Berlin) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

- „1) Trebuie să se considere că o procedură de stabilire *a posteriori* a pedepsei rezultante intră de asemenea în domeniul de aplicare al articolului 4a alineatul (1) din [Decizia-cadru 2002/584] atunci când hotărârea este pronunțată în urma unei ședințe publice, dar în cadrul acesteia nu se poate nici reexamina vinovăția, nici modifica pedeapsa aplicată pentru fiecare faptă în parte?
- 2) Este compatibil cu supremația dreptului Uniunii faptul că legiuitorul german a stabilit, la articolul 83 alineatul (1) punctul 3 din [IRG], că o condamnare în lipsă constituie un impediment absolut în calea predării, deși articolul 4a alineatul (1) din [Decizia-cadru 2002/584] o prevede doar ca pe un motiv facultativ de refuz în această privință?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

25 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584 trebuie interpretat în sensul că noțiunea de „proces în urma căruia a fost pronunțată decizia”, care figurează în această dispoziție, vizează o procedură care a condus la o hotărâre prin care s-a aplicat o pedeapsă rezultantă, prin contopirea *a posteriori* a unor pedepse pronunțate anterior, atunci când autoritatea care pronunță această hotărâre nu poate reexamina vinovăția persoanei în cauză și nici nu poate modifica aceste din urmă pedepse.

- 26 Trebuie amintit în această privință că, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, noțiunea de „proces în urma căruia a fost pronunțată decizia”, în sensul articolului 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584, trebuie înțeleasă ca o noțiune autonomă a dreptului Uniunii și trebuie interpretată în mod uniform pe teritoriul acesteia, independent de calificările care i se dau în statele membre (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 august 2017, *Tupikas*, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, punctul 67, și Hotărârea din 22 decembrie 2017, *Ardic*, C-571/17 PPU, EU:C:2017:1026, punctul 63).
- 27 Această noțiune trebuie înțeleasă ca desemnând procedura care a condus la hotărârea judecătorească prin care persoana a cărei predare este solicitată în cadrul executării unui mandat european de arestare a fost condamnată definitiv [Hotărârea din 10 august 2017, *Tupikas*, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, punctul 74, precum și Hotărârea din 23 martie 2023, *Minister for Justice and Equality (Revocarea suspendării)*, C-514/21 și C-515/21, EU:C:2023:235, punctul 52].
- 28 Curtea a precizat că, în ipoteza în care procedura a presupus mai multe grade de jurisdicție în urma cărora s-au pronunțat hotărâri succesive, dintre care cel puțin una a fost pronunțată în lipsă, noțiunea menționată vizează procedura care a condus la ultima dintre aceste hotărâri, în măsura în care instanța în cauză s-a pronunțat în mod definitiv asupra vinovăției persoanei interesate și a condamnat-o la o pedeapsă, precum o măsură privativă de libertate, în urma unei examinări atât în fapt, cât și în drept a elementelor incriminatoare și dezincriminatoare, ceea ce include, dacă este cazul, luarea în considerare a situației individuale a acesteia (Hotărârea din 10 august 2017, *Tupikas*, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, punctul 81).
- 29 În plus, Curtea a considerat că, deși intervine după ce una sau mai multe decizii au condamnat persoana în cauză la una sau mai multe pedepse, o decizie, intervenită într-un stadiu ulterior al procedurii și care modifică una sau mai multe pedepse privative de libertate pronunțate anterior, precum o hotărâre prin care s-a aplicat o pedeapsă rezultantă, nu afectează stabilirea vinovăției reținută prin aceste decizii anterioare, ea rămânând, așadar, definitivă (Hotărârea din 10 august 2017, *Zdziaszek*, C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, punctul 84).
- 30 Pe de o parte, o asemenea hotărâre modifică quantumul pedepsei sau al pedepselor aplicate și, prin urmare, trebuie să se distingă de măsurile referitoare la modalitățile de executare a unei pedepse privative de libertate. Pe de altă parte, o procedură care conduce la o decizie, precum o hotărâre prin care s-a aplicat o pedeapsă rezultantă, care constă în special în a transforma într-o nouă pedeapsă unică una sau mai multe pedepse pronunțate anterior împotriva persoanei în cauză determină în mod necesar un rezultat mai favorabil pentru aceasta din urmă. Astfel, de exemplu, în urma mai multor condamnări care, fiecare, au presupus aplicarea unei pedepse, pedepsele pronunțate pot fi contopite pentru a obține o pedeapsă rezultantă al cărei quantum este mai mic decât suma diferitelor pedepse rezultate din decizii distincte anterioare (Hotărârea din 10 august 2017, *Zdziaszek*, C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, punctele 85 și 86).
- 31 Respectarea caracterului echitabil al procesului implică dreptul persoanei în cauză de a asista la dezbateri ca urmare a consecințelor importante pe care acestea le pot avea asupra quantumului pedepsei care urmează a-i fi aplicată. Așadar, o procedură specifică de stabilire a unei pedepse rezultante nu poate constitui un exercițiu pur formal și aritmetic, ci trebuie să presupună o marjă de apreciere pentru stabilirea nivelului pedepsei, mai ales prin luarea în considerare a situației sau a personalității persoanei în cauză sau a unor circumstanțe atenuante sau agravante. Este lipsit de relevanță în această privință aspectul dacă instanța în cauză dispune sau nu de dreptul de a agrava pedeapsa pronunțată anterior (Hotărârea din 10 august 2017, *Zdziaszek*, C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, punctele 87-89).

- 32 Prin urmare, o procedură care conduce la o hotărâre prin care s-a aplicat o pedeapsă rezultantă, care a determinat o nouă stabilire a nivelului pedepselor privative de libertate pronunțate anterior, trebuie considerată pertinentă pentru aplicarea articolului 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584 atunci când ea acordă în acest scop autorității competente o marjă de apreciere și conduce la o decizie care statuează definitiv asupra pedepsei (Hotărârea din 10 august 2017, Zdziaszek, C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, punctul 90).
- 33 Rezultă că noțiunea de „proces în urma căruia a fost pronunțată decizia”, care figurează la articolul 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584, vizează o hotărâre prin care s-a pronunțat o pedeapsă rezultantă precum hotărârea de aplicare a unei pedepse rezultante din 30 octombrie 2019, din moment ce din informațiile furnizate de instanța de trimitere reiese că procedura care a condus la această hotărâre presupune o marjă de apreciere pentru stabilirea nivelului acestei pedepse rezultante.
- 34 În consecință, trebuie să se răspundă la prima întrebare că articolul 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584 trebuie interpretat în sensul că noțiunea de „proces în urma căruia a fost pronunțată decizia”, care figurează la această dispoziție, vizează o procedură care a condus la o hotărâre prin care s-a aplicat o pedeapsă rezultantă, prin contopirea *a posteriori* a unor pedepse pronunțate anterior, atunci când, în cadrul acestei proceduri, autoritatea care pronunță această hotărâre nu poate reexamina vinovăția persoanei în cauză și nici nu poate modifica aceste din urmă pedepse, însă dispune de o marjă de apreciere pentru stabilirea nivelului acestei pedepse rezultante.

Cu privire la a doua întrebare

- 35 Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă principiul supremației dreptului Uniunii se opune unei reglementări naționale precum cea în discuție în litigiul principal, ce transpune articolul 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584, care exclude, în mod general, posibilitatea unei autorități judiciare de executare de a executa un mandat european de arestare emis în scopul executării unei pedepse atunci când persoana interesată nu a fost prezentă în persoană în cadrul procesului în urma căruia a fost pronunțată decizia în cauză.
- 36 Trebuie amintit în această privință că Decizia-cadru 2002/584 consacră, la articolul 1 alineatul (2), regula potrivit căreia statele membre sunt obligate să execute orice mandat european de arestare pe baza principiului recunoașterii reciproce și în conformitate cu dispozițiile acestei decizii-cadru. În afara unor împrejurări excepționale, autoritățile judiciare de executare nu pot refuza, așadar, să execute un asemenea mandat decât în cazurile, enumerate în mod exhaustiv, prevăzute de decizia-cadru menționată. Executarea unui mandat european de arestare nu poate fi supusă decât uneia dintre condițiile limitativ enumerate în aceasta. În consecință, în timp ce executarea unui mandat european de arestare constituie principiul, refuzul executării acestuia este conceput ca o excepție, care trebuie să facă obiectul unei interpretări stricte (Hotărârea din 10 august 2017, Tupikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, punctul 50).
- 37 Astfel, Decizia-cadru 2002/584 prevede în mod explicit, pe de o parte, motivele obligatorii (articolul 3 din această decizie-cadru) și, pe de altă parte, motivele facultative (articolele 4 și 4a din decizia-cadru menționată) de neexecutare a unui mandat european de arestare. În special, articolul 4a din aceeași decizie-cadru limitează posibilitatea de a se refuza executarea unui mandat european de arestare, prevăzând, în mod precis și uniform, condițiile în care nu pot fi

refuzate recunoașterea și executarea unei decizii pronunțate în urma unui proces la care persoana în cauză nu a fost prezentă în persoană (Hotărârea din 10 august 2017, Tupikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, punctul 53).

- 38 Reiese din modul de redactare a articolului 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584 că această dispoziție prevede un motiv facultativ de neexecutare a unui mandat european de arestare emis în scopul executării unei pedepse sau a unei măsuri privative de libertate în cazul în care persoana interesată nu a fost prezentă în persoană la procesul în urma căruia a fost pronunțată condamnarea sa. Această posibilitate este însoțită totuși de patru excepții, prevăzute la literele (a)-(d) ale acestei dispoziții, care privesc autoritatea judiciară de executare în cauză de posibilitatea de a refuza executarea mandatului european de arestare care i-a fost adresat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 26 februarie 2013, Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, punctul 40).
- 39 Prin urmare, o autoritate judiciară de executare poate refuza executarea unui mandat european de arestare emis în scopul executării unei pedepse sau a unei măsuri de siguranță privative de libertate în cazul în care persoana interesată nu a fost prezentă în persoană la procesul în urma căruia a fost pronunțată decizia în cauză, cu excepția cazului în care respectivul mandat european de arestare menționează că sunt îndeplinite condițiile prevăzute la literele (a)-(d) ale articolului 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584 (Hotărârea din 10 august 2017, Tupikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, punctul 54).
- 40 Rezultă că o autoritate judiciară de executare este obligată să procedeze la executarea unui mandat european de arestare în pofida absenței persoanei interesate de la procesul în urma căruia a fost pronunțată decizia în cauză atunci când este verificată existența uneia dintre împrejurările prevăzute la literele (a)-(d) ale articolului 4a alineatul (1) din această decizie-cadru (Hotărârea din 10 august 2017, Tupikas, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, punctul 55).
- 41 Curtea a avut ocazia de a preciza că, întrucât acest articol 4a prevede un caz de neexecutare facultativă a unui mandat european de arestare, o autoritate judiciară de executare poate, în orice caz, chiar după ce a constatat că împrejurările menționate la punctul anterior din prezenta hotărâre nu acoperă situația persoanei care face obiectul unui mandat european de arestare, să ia în considerare alte împrejurări care îi permit să se asigure că predarea persoanei în cauză nu implică o încălcare a dreptului la apărare al acesteia (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 august 2017, Zdziaszek, C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, punctul 107, precum și Hotărârea din 17 decembrie 2020, Generalstaatsanwaltschaft Hamburg, C-416/20 PPU, EU:C:2020:1042, punctul 51 și jurisprudența citată).
- 42 În cadrul unei asemenea aprecieri, o autoritate judiciară de executare va putea, prin urmare, să țină seama de comportamentul persoanei în cauză. Astfel, în acest stadiu al procedurii de predare, o atenție particulară ar putea fi acordată în special faptului că persoana în cauză a încercat să se sustragă de la notificarea informațiilor care îi erau adresate (Hotărârea din 17 decembrie 2020, Generalstaatsanwaltschaft Hamburg, C-416/20 PPU, EU:C:2020:1042, punctul 52 și jurisprudența citată).
- 43 Rezultă că, atunci când verifică dacă una dintre condițiile prevăzute la articolul 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584 este îndeplinită, o autoritate judiciară de executare nu poate fi împiedicată să se asigure de respectarea dreptului la apărare al persoanei interesate luând în considerare în această privință, în mod corespunzător, ansamblul împrejurărilor ce caracterizează cauza cu care este sesizată, inclusiv informațiile de care poate dispune ea însăși.

- 44 În speță, din informațiile furnizate de instanța de trimitere rezultă că reglementarea germană în discuție în litigiul principal obligă, în mod general, autoritatea judiciară de executare în cauză să refuze executarea unui mandat european de arestare în cazul unei condamnări în lipsă. Această reglementare nu lasă respectivei autorități judiciare de executare nicio marjă de apreciere în scopul verificării existenței uneia dintre situațiile prevăzute la literele (a)-(d) ale articolului 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584, pe baza împrejurărilor speței, dacă se poate considera că dreptul la apărare al persoanei interesate a fost respectat și, prin urmare, pentru a decide executarea mandatului european de arestare în cauză.
- 45 În aceste condiții, trebuie să se constate că o astfel de reglementare națională este contrară articolului 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584.
- 46 Trebuie amintit că Curtea a declarat că principiul supremației dreptului Uniunii trebuie interpretat în sensul că nu impune unei instanțe naționale să lase neaplicată o dispoziție a dreptului național incompatibilă cu dispoziții ale Deciziei-cadru 2002/584 întrucât aceasta este lipsită de efect direct. Cu toate acestea, autoritățile statelor membre, inclusiv instanțele judecătorești, sunt obligate să efectueze, în măsura posibilului, o interpretare conformă a dreptului lor național care să le permită să asigure un rezultat compatibil cu finalitatea urmărită de această decizie-cadru (Hotărârea din 24 iunie 2019, Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, punctul 109).
- 47 Astfel, deși deciziile-cadru nu pot avea efect direct, caracterul lor obligatoriu determină totuși în privința autorităților naționale o obligație de interpretare conformă a dreptului lor intern începând de la data expirării termenului de transpunere a acestor decizii-cadru. La aplicarea dreptului lor național, aceste autorități sunt obligate, așadar, în măsura posibilului, să interpreteze dispozițiile acestuia în lumina textului și a finalității deciziei-cadru în cauză pentru a atinge rezultatul urmărit de aceasta, o interpretare *contra legem* a dreptului național fiind însă exclusă. Prin urmare, principiul interpretării conforme impune luarea în considerare a ansamblului dreptului intern și aplicarea metodelor de interpretare recunoscute de acesta, pentru a garanta eficacitatea deplină a respectivei decizii-cadru și pentru a identifica o soluție conformă cu finalitatea urmărită de aceasta (Hotărârea din 24 iunie 2019, Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, punctele 72-77).
- 48 Rezultă că va reveni instanței de trimitere, luând în considerare ansamblul dreptului său intern și aplicând metodele de interpretare recunoscute de acesta, sarcina de a interpreta reglementarea națională în discuție în litigiul principal, în măsura posibilului, în lumina textului și a finalității Deciziei-cadru 2002/584.
- 49 În consecință, trebuie să se răspundă la a doua întrebare că articolul 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584 trebuie interpretat în sensul că o reglementare națională care transpune această dispoziție și care exclude, în mod general, posibilitatea unei autorități judiciare de executare de a executa un mandat european de arestare emis în scopul executării unei pedepse atunci când persoana interesată nu a fost prezentă în persoană în cadrul procesului în urma căruia a fost pronunțată decizia în cauză este contrară dispoziției menționate. O instanță națională este obligată, luând în considerare ansamblul dreptului său intern și aplicând metodele de interpretare recunoscute de acesta, să interpreteze reglementarea națională respectivă, în măsura posibilului, în lumina textului și a finalității acestei decizii-cadru.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 50 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a șaptea) declară:

- 1) **Articolul 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre, astfel cum a fost modificată prin Decizia-cadru 2009/299/JAI a Consiliului din 26 februarie 2009, trebuie interpretat în sensul că noțiunea de „proces în urma căruia a fost pronunțată decizia”, care figurează la această dispoziție, vizează o procedură care a condus la o hotărâre prin care s-a aplicat o pedeapsă rezultantă, prin contopirea *a posteriori* a unor pedepse pronunțate anterior, atunci când, în cadrul acestei proceduri, autoritatea care pronunță această hotărâre nu poate reexamina vinovăția persoanei în cauză și nici nu poate modifica aceste din urmă pedepse, însă dispune de o marjă de apreciere pentru stabilirea nivelului acestei pedepse rezultante.**
- 2) **Articolul 4a alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584, astfel cum a fost modificată prin Decizia-cadru 2009/299, trebuie interpretat în sensul că o reglementare națională care transpune această dispoziție și care exclude, în mod general, posibilitatea unei autorități judiciare de executare de a executa un mandat european de arestare emis în scopul executării unei pedepse atunci când persoana interesată nu a fost prezentă în persoană în cadrul procesului în urma căruia a fost pronunțată decizia în cauză este contrară dispoziției menționate. O instanță națională este obligată, luând în considerare ansamblul dreptului său intern și aplicând metodele de interpretare recunoscute de acesta, să interpreteze reglementarea națională respectivă, în măsura posibilului, în lumina textului și a finalității acestei decizii-cadru.**

Semnături